

Извршена је анализа рукописа уџбеника Irodalom (Tankönyv, munkafüzet és szöveggyűjtemény a középiskolák második osztálya számára); Читанка за други разред средње школе на мађарском језику, аутори: Ерика Бенце и Золтан Цини, издавач: Завод за уџбенике, Београд.

Уџбеник Irodalom (Tankönyv, munkafüzet és szöveggyűjtemény a középiskolák második osztálya számára); Читанка за други разред средње школе на мађарском језику, аутори: Ерика Бенце и Золтан Цини, издавач: Завод за уџбенике, Београд, својим садржајем обухвата план и програм прописан за средње школе.

Уџбеник се састоји од 2 дела:

1. КЊИЖЕВНОСТ И УТИЦАЈ ПРОСВЕТИТЕЉСТВА
2. ВЕЗА ИЗМЕЂУ РОМАНТИЗМА И ИНТЕРТЕКСТУАЛНОСТИ

Аутори уџбеника су наставно градиво прописано програмом рада покрили на најопширнији начин, а да то буде у складу са узрастом ученика и са њиховим ширим интересовањима. Садржај рукописа уџбеника се заснива на савременим научним истраживањима, подстиче разумевање научних и друштвених достигнућа, подстиче на размишљање и критику. Успешно приказује паралеле и прожимања између књижевних дела насталих у прошлости и дела савремених аутора, указујући на мотиве и проблематику који се понављају у животу, без обзира на век у којем живимо. У рукопису су у сразмерној мери заступљени нови садржаји, понављања, дефиниције и задаци. Питања и задаци поспешују разумевање градива, активно учествовање у наставном процесу, а оне ученике који су заинтересовани у већој мери подстичу на даља истраживања и пројектне задатке.

**Уџбеник је усклађен са стандардима квалитета уџбеника.**

Образложење:

**Стандард 1. Садржај другог наставног средства је релевантан за остваривање плана наставе и учења - остварен је и оцењен оценом 4 јер:**

- Садржај другог наставног средства и његов обим су усклађени са планом наставе и учењем предмета;
- Садржај другог наставног средства доприноси достизању образовних стандарда и развијању компетенција ученика;
- Садржај другог наставног средства је заснован на прихваћеним научним теоријама, чињеницама, закључцима, тумачењима, актуелним подацима и савременим достигнућима;
- У садржају другог наставног средства нема материјалних грешака;
- Визуелни садржаји су јасни, репрезентативни и имају различите функције;
- Садржај другог наставног средства је у складу са системом вредности који је дефинисан циљевима образовања и васпитања.
- 

**Стандард 2. Друго наставно средство подстиче развој ученика и омогућава самостално учење-остварен је и оцењен оценом 4 јер:**

- Друго наставно средство је прилагођено узрасту, развојном нивоу ученика и њиховом предзнању;
- Друго наставно средство доприноси интеграцији знања, развоју система појмова и стицању функционалних знања;
- Друго наставно средство афирмише различите методе учења и учење кроз различите облике рада;
- Друго наставно средство подржава различите стилове учења; Друго наставно средство поседује елементе који омогућавају ученику праћење сопственог напретка у учењу;
- Друго наставно средство упућује на коришћење различитих извора и врста информација;
- Друго наставно средство подстиче критичко и стваралачко мишљење; У другом наставном средству се указује на везу садржаја са свакодневним животом, његовом применом и даљим учењем;
- Друго наставно средство подстиче интересовање за предмет, односно наставну област, мотивише и подржава самостално учење.

**Стандард 3. Друго наставно средство је обликовано у складу са дидактичко-методичким захтевима-остварен је и оцењен оценом 4 јер:**

- Друго наставно средство има јасну, логичну и кохерентну структуру; У другом наставном средству се поштују дидактички принципи и методика наставе предмета;
- Преглед садржаја, систем наслова и поднаслова организован је по јасном принципу и обезбеђује прегледност и лако сналажење.
- Друго наставно средство садржи структуралне компоненте: увод, преглед садржаја, функционалне целине (лекције).
- Функционална целина (лекција) садржи основни текст и дидактичку апаратуру (издвојене кључне речи, примере, налоге, резиме лекције, илустрације – слике, схеме, мапе, графиконе и сл.).
- Примери који се наводе у другом наставном средству су функционални, разноврсни и релевантни.
- Питања, задаци и налози су логично повезани са садржајем, јасно формулисани, различити по сложености и функцији и подстичу примену наученог.
- Задаци и налози су реално изводљиви, уважавају различитост средина у којима ученици живе и не доводе у опасност ученика, нити угрожавају животну средину.
- Непознате речи и кључни појмови су јасно истакнути и објашњени (НП – показатељ није применљив и не утиче на процену испуњености стандарда).

**Стандард 4. Језик другог наставног средства је одговарајући и функционалан-остварен је и оцењен оценом 4 јер:**

- Друго наставно средство поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан; Дужина и конструкција реченице одговарају узрасту ученика,
- Текст је језички и стилски уједначен;
- Страни изрази се користе само када је неопходно (НП – показатељ није применљив и не утиче на процену испуњености стандарда)
- Језик којим је друго наставно средство написано доприноси лакшем разумевању садржаја.

**Стандард 5. Ликовно-графичка и техничка опремљеност другог наставног средства омогућавају његово једноставно коришћење-остварен је и оцењен оценом 4 јер:**

- Јасно је наведен наслов, за који наставни предмет, разред/годину учења, врсту школе или образовни профил је друго наставно средство намењено;
- Графичка структура другог наставног средства прати структуру садржаја и обезбеђује прегледност;
- Ликовно-графичка средства су функционална и користе се логично и доследно;
- Однос текстуалних и визуелних елемената на страници је складан;
- Штампано друго наставно средство, форматом и квалитетом штампе, папира, корица и повеза обезбеђује функционалну употребу и одштампан је на папиру и бојом који нису штетни по здравље људи;
- Боја слова и подлоге, величина и тип слова, дужина редова и размак између њих обезбеђују читкост текста.

Извршена је анализа рукописа уџбеника Magyar nyelv és kommunikáció (Tankönyv és munkafüzet a középiskolák második osztálya számára); Мађарски језик и култура изражавања (Уџбеник и радна свеска за други разред средње школе) на мађарском језику и писму, ауторки др Елеоноре Ковач Рац, Кристине Ходик Петер и Корнелие Капуши Пап, издавач: Завод за уџбенике, Београд.

Уџбеник Magyar nyelv és kommunikáció (Tankönyv és munkafüzet a középiskolák második osztálya számára); Мађарски језик и култура изражавања (Уџбеник и радна свеска за други разред средње школе) на мађарском језику и писму својим садржајем обухвата план и програм прописан за средње школе.

Уџбеник се састоји од шест поглавља:

1. КОМУНИКАЦИЈА
2. ПОЗНАВАЊЕ ТЕКСТА
3. РЕТОРИЧКЕ И КОМУНИКАТИВНЕ ВЕШТИНЕ,
4. СТИЛИСТИКА,
5. СЕМАНТИКА
6. ГРАМАТИКА ЈЕЗИЧКИХ НИВОА

После наставног садржаја следе **Појмовник** и **Коришћена литература**.

Садржај представља основу за граматичку и комуникативну компетенцију, допуњује претходно знање ученика новим концептима, и испуњава захтеве матуре на крају средње школе. Наставни садржај се углавном ослања на већ постојећа знања ученика. Ради темељнијег утврђивања градива детаљно се разлажу све теме и дају се задаци који су креативни и у сагласности са стандардима. Згодно је што се градиво представља и преко лако прегледних табела.

**Уџбеник је усклађен са стандардима квалитета уџбеника.**

Образложење:

**Стандард 1. Садржај другог наставног средства је релевантан за остваривање плана наставе и учења -остварен је и оцењен оценом 4 јер:**

- Садржај другог наставног средства и његов обим су усклађени са планом наставе и учењем предмета;
- Садржај другог наставног средства доприноси достизању образовних стандарда и развијању компетенција ученика;
- Садржај другог наставног средства је заснован на прихваћеним научним теоријама, чињеницама, закључцима, тумачењима, актуелним подацима и савременим достигнућима;
- У садржају другог наставног средства нема материјалних грешака;
- Визуелни садржаји су јасни, репрезентативни и имају различите функције;
- Садржај другог наставног средства је у складу са системом вредности који је дефинисан циљевима образовања и васпитања.
- 

**Стандард 2. Друго наставно средство подстиче развој ученика и омогућава самостално учење-остварен је и оцењен оценом 4 јер:**

- Друго наставно средство је прилагођено узрасту, развојном нивоу ученика и њиховом предзнању;
- Друго наставно средство доприноси интеграцији знања, развоју система појмова и стицању функционалних знања;
- Друго наставно средство афирмише различите методе учења и учење кроз различите облике рада;
- Друго наставно средство подржава различите стилове учења; Друго наставно средство поседује елементе који омогућавају ученику праћење сопственог напретка у учењу;
- Друго наставно средство упућује на коришћење различитих извора и врста информација;
- Друго наставно средство подстиче критичко и стваралачко мишљење; У другом наставном средству се указује на везу садржаја са свакодневним животом, његовом применом и даљим учењем;
- Друго наставно средство подстиче интересовање за предмет, односно наставну област, мотивише и подржава самостално учење.

**Стандард 3. Друго наставно средство је обликовано у складу са дидактичко-методичким захтевима-остварен је и оцењен оценом 4 јер:**

- Друго наставно средство има јасну, логичну и кохерентну структуру; У другом наставном средству се поштују дидактички принципи и методика наставе предмета;
- Преглед садржаја, систем наслова и поднаслова организован је по јасном принципу и обезбеђује прегледност и лако сналажење.
- Друго наставно средство садржи структуралне компоненте: увод, преглед садржаја, функционалне целине (лекције).
- Функционална целина (лекција) садржи основни текст и дидактичку апаратуру (издвојене кључне речи, примере, налоге, резиме лекције, илустрације – слике, схеме, мапе, графиконе и сл.).

- Примери који се наводе у другом наставном средству су функционални, разноврсни и релевантни.
- Питања, задаци и налози су логично повезани са садржајем, јасно формулисани, различити по сложености и функцији и подстичу примену наученог.
- Задаци и налози су реално изводљиви, уважавају различитост средина у којима ученици живе и не доводе у опасност ученика, нити угрожавају животну средину.
- Непознате речи и кључни појмови су јасно истакнути и објашњени (НП – показатељ није применљив и не утиче на процену испуњености стандарда).

**Стандард 4. Језик другог наставног средства је одговарајући и функционалан-остварен је и оцењен оценом 4 јер:**

- Друго наставно средство поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан; Дужина и конструкција реченице одговарају узрасту ученика,
- Текст је језички и стилски уједначен;
- Страни изрази се користе само када је неопходно (НП – показатељ није применљив и не утиче на процену испуњености стандарда)
- Језик којим је друго наставно средство написано доприноси лакшем разумевању садржаја.

**Стандард 5. Ликовно-графичка и техничка опремљеност другог наставног средства омогућавају његово једноставно коришћење-остварен је и оцењен оценом 4 јер:**

- Јасно је наведен наслов, за који наставни предмет, разред/годину учења, врсту школе или образовни профил је друго наставно средство намењено;
  - Графичка структура другог наставног средства прати структуру садржаја и обезбеђује прегледност;
  - Ликовно-графичка средства су функционална и користе се логично и доследно;
  - Однос текстуалних и визуелних елемената на страници је складан;
  - Штампано друго наставно средство, форматом и квалитетом штампе, папира, корица и повеза обезбеђује функционалну употребу и одштампан је на папиру и бојом који нису штетни по здравље људи;
- Боја слова и подлоге, величина и тип слова, дужина редова и размак између њих обезбеђују читкост текста.